

“ELS IMPROPERIS DEL DIVENDRES SANT”
Conferència o meditació a càrrec del P. Maties Prades.
Poblet, divendres Sant, 21 de març de 2008.

El programa de Setmana Santa del monestir de Poblet anuncia una conferència sobre “Els impropis del Divendres Sant”. Sincerament, penso que el que us he preparat no mereix el nom de “conferència”. Jo parlaria d’una “meditació espiritual”. Repetiré algunes idees per tal de facilitar la reflexió i la pregària. Si aquesta estona que passem aquí junts serveix per unir-nos i estimar-nos més, per estimar més Jesucrist, em sentiré molt feliç. Jesús va dir: “*On n’hi ha dos o tres reunits en el meu nom, jo sóc allí enmig d’ells*”¹. Escriu el salmista, referint-se al temple del Senyor: “*Feliços els qui s’acullen als vostres murs; emprenen amb amor el camí*”².

Un gran silenci acompanya els misteris de la vida: des del naixement fins a la mort, passant pels esdeveniments que més ens commouen. Avui escoltem els silencis i les paraules de Crist des de la creu. L’adoració de la creu és un element “dramatitzat” que es va anar copiant de l’Església de Jerusalem a partir del s. IV. Des del s. IX s’afegeixen més detalls en aquesta representació tant profundament sentida. Mentrestant es canten els famosos “impropis” o lamentacions, que la Litúrgia posa en llavis de Jesús: “*Poble meu, ¿què t’he fet?... ¿què més havia de fer per tu, que no hagi fet?... Respon-me!*”. Els Evangelis no ho diuen explícitament. Però tots sabem que Jesús, fent-se ressò de les lamentacions dels profetes de l’Antic Testament, es queixava sovint de les infidelitats del poble, incapaç de saber respondre a l’Amor de Déu: “*Jerusalem, Jerusalem, que mates els profetes i apedregues els qui et són enviats*”³. Aquestes actituds de rebel·lia queden també manifestades en la paràbola dels vinyaters homicides⁴, que va provocar la indignació dels mestres de la Lleï i els fariseus.

En alguns països, com els Estats Units, els impropis han estat substituïts pel Salm 21: “*Déu meu, Déu meu, per què m’has abandonat?*”. Hi ha una explicació: per respecte i consideració a la comunitat jueva allí tan nombrosa i influent. Personalment trobo que els impropis son com una simfonia inacabada: acaben sense resposta, no es veu l’esperança ni cap sortida al sofriment interior de Jesús. Quan des de la creu deia el Salm 21, no sols descrivia la seva pròpia passió, sinó que en demanava al Pare el perquè. El perquè de les seves sofrències i de les nostres. La resposta la trobem a la segona part del mateix salm.

Quan avui cantarem aquestes lamentacions hem de pensar concretament en nosaltres mateixos, els cristians, que no hem sabut agrair Déu els seus gestos de salvació: tots continuem crucificant el Crist.

Que el silenci del Divendres Sant embolcalli les nostres ànimes, desvetlli els nostres cors, i animi les nostres cares espantades davant del sofriment. Avui cal que posem a zero el nostre comptaquilòmetres. Precisament perquè són tantes les coses que hem de fer, cal que ens aturem a pensar, a contemplar Crist penjat a la creu. És impossible resistir la força de Déu manifestada en la seva feblesa humana. Trobem Crist en la mesura que ens veiem perduts, quan som conscients que necessitem ser salvats; en una paraula: quan caiem sota el pes de la nostra creu. Tenim la possibilitat de reconstruir amb gran precisió el recorregut del nostre “viacrucis”. Crist continua fent seva la nostra passió de dolor i el goig del nostre alliberament. Ell continua portant la creu: condemnat, objecte de riotes i d’escarnis, ajudat, confortat, ultratjat, clavat a la creu, despulat i humiliat, mort i ressuscitat.

Aquesta tarda, a totes les esglésies del món venerarem la santa creu. Una llarga processó ens hi encamina. Vull contar-vos una experiència que m’ha marcat: tres anys he sostingut la creu durant aquest acte impressionant. Es pot llegir en els ulls de tots la

¹ Mt 18,20.

² Sl 83,6.

³ Mt 23,37; cf Lc 13,34-35.

⁴ Mt 21,33-46; Mc 12,1-12; Lc 20,1-12.

profunditat dels seus interiors. Els nostres sentiments són semblants perquè ens sentim identificats amb aquest Jesús aparentment fracassat. Les persones de més edat estan més emocionades. Crist s'ha lliurat per tots: el qui ha vingut no a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida⁵, ara ens demostra el seu amor i solidaritat fins el seu límit: fins a la seva mort en creu. Aquell qui en el darrer Sopar es va treure el mantell i va rentar els peus als seus amics⁶, ara s'humilia i es desprèn de la seva pròpia vida. Es veuen les llàgrimes silencioses de persones que no han deixat de confiar en la misericòrdia de Déu, que accepten la creu però que volen que aquesta tingui un sentit. L'amor venç les més grans resistències.

La força expressiva de la Litúrgia de la Setmana Santa, unida a la nostra sensibilitat cristiana i a la nostra actitud humil davant de la nostra realitat, ens farà sentir la fragilitat humana, i ens ajudarà a viure amb més força els nostres sentiments davant la Creu de nostre Senyor Jesucrist, i davant de la nostra pròpia.

Senyor, ens presentem tots nosaltres, reunits aquí, units per la força de la Creu i de l'Amor, per demanant-te de viure *“units a Vós”*, concediu-nos que, *“per la força de l'Esperit Sant”*, formem *“un sol cos, on no hi hagi cap mena de divisió”*⁷. Humilment us diem:

“Sant Déu. Sant Déu.

Sant Fort. Sant Fort.

Sant Immortal, tingueu pietat de nosaltres.

Sant Immortal, tingueu pietat de nosaltres”.

1 - Els impropis o lamentacions de Jesucrist.

Apropem-nos a venerar la creu. Despullem la nostra ànima, visquem la comú unió, demostrem-nos que volem morir a tot lo vell que ens encadena, per poder ressuscitar amb Crist a una nova vida. Mentrestant sentim les colpidores paraules dels impropis: *“Poble meu, ¿què t'he fet? ¿En què t'he entristit?. Respon-me”*. Penso que les persones fugim de la Creu perquè ens compromet massa el mirar-la cara a cara. Però la millor manera d'estimar el Crist és pregar estant al seu costat, tenint els seus mateixos sentiments. És difícil parlar del sofriment. Fa mig segle quan un jove cristià sentia la generositat entrava al seminari o a un convent; avui en dia s'apunta a una O.N.G. o s'incorpora a un voluntariat. Aquells joves somniaven en “anar a missions” i batejar els infidels. Avui ens preocupem sobretot per les víctimes de les injustícies i la de violència. Fins fa poc la nostra preocupació central, davant el Crist, era el pecat. Actualment ens inquieta sobretot el sofriment. Aquest canvi antropològic està formant un nou ésser humà, més sensible però més feble. Amb tot, seguim sentint-nos culpables del pecat difícil de superar que ens fa sofrir.

La pregària ens ajuda a tornar a Déu per tal de viure els esdeveniments des de la seva òptica. La pregària és la nostra resposta al crit de Jesucrist des de la creu, queixant-se de les nostres infidelitats. També és un crit que surt del nostre cor: és dolor, súplica, petició, confiança, penediment. És el crit del bon lladre, a qui només li queda ja Jesús: *“Jesús, recorda't de mi quan arribis al teu Regne”*⁸. Aquelles tres creus aixecades juntes evocuen les del Crist i les nostres, dividides en dos grups: si vivim o no en Crist, si caiem en la desesperació o si continuem creient en l'esperança. *“En veure'm en perill, clamo al Senyor, crido socors al meu Déu... el meu crit li arriba al cor”*⁹.

Sabem quina és la resposta de Déu davant del sofriment: *“Déu ha estimat tant el món que li ha donat el seu Fill, perquè no es perdi cap dels qui creuen en Ell, sinó que tinguin vida eterna”*¹⁰. Jesús no va reflexionar teòricament sobre aquest tema, però en la seva vida trobem resposta a la pregunta sobre el sofriment: *“va passar fent el bé”*¹¹. Crist

⁵ Mt 20,28.

⁶ Jn 13,1-12.

⁷ Pregària Eucarística de Reconciliació I.

⁸ Lc 23,42

⁹ Sl 17,4.

¹⁰ Jn 3,16

¹¹ Ac 10,38.

s'apropà sobretot al món del sofriment humà pel fer d'haver-lo assumit Ell mateix damunt seu. Durant la seva activitat pública no sols va experimentar la fatiga, la manca d'un sostre, la incomprensió dolorosa dels seus amics, i fou envoltat cada vegada més d'un cercle d'hostilitat que el dugueren a una mort horrorosa. En paraules de Joan Pau II, *"El Crist s'encamina vers el propi sofriment conscient de la seva força salvadora, va obedient al Pare, però sobretot està unit al Pare en aquest amor, amb el qual ha estimat el món i l'home en el món"*¹².

Bon Jesús, no podem entendre la Creu si tot queda reduït al dolor, al sofriment i a la resignació. La grandesa de la Creu està en que Tu ets en ella. Sols podem entendre el sentit d'un fracàs, d'una malaltia, de la mort d'un ésser estimat... quan contemplem el teu Amor a la Creu. Així podrem acollir les nostres creus i les dels altres sense por, sense perdre la serenitat i la pau. Com a bons artistes, hem de saber col·locar la teva figura, **oh Crist!**, sobre les creus de fusta o de ferro que ens vinguin. Una creu amb Tu no deixa de ser creu, però es converteix en redempció. Tu ens portes a la plenitud de l'amor i del perdó: pujant a la Creu has baixat fins a les arrels del mal, plantades dins nostre i en el nostre món. Les teves mans i les nostres, ben unides, intenten extirpar el tumor interior, tot lluitant perquè no s'estengui. Les paraules del profeta Isaïes continuen tenint molta força: *"Renteu-vos, purifiqueu-vos,... deixeu de fer el mal, apreneu a fer el bé, busqueu la justícia"*¹³.

Jesús protesta amargament: *"Què més havia de fer per tu, que no hagi fet?"*. Els impropis de Jesús ens toquen el cor si ens sentim interpel·lats interiorment. Posem algun exemple: *"¿Què t'he fet, monjo, si cridant-te al monestir i concedint-te el meu Amor, t'instal·les en una vida mediocre, si justifiques la teva apatia amb arguments de Psicoanàlisi, si no vius estimant, si et refugies en les teves obstinacions, i et consoles només quan et situes dins la teva Comunitat en activitats que reafirmen el teu prestigi?. Respon-me!"*. *"Cristià o cristiana de poble o de ciutat... ¿Què més havia de fer per tu?. Continues oblidant-me o sense prendre'm seriosament. També tu cada dia tens el regal de l'Eucaristia, aliment espiritual i font de Vida, però tu et neguiteges per coses que no donen la felicitat, que et deixen buit, i finalment vens a Mi protestant com si t'hagués abandonat?. Jo, el Senyor, continuo dient-vos: us donaré un futur i una esperança... m'invocareu, vindreu a suplicar-me, i jo us escoltaré; em cercareu i em trobareu, perquè em cercareu amb tot el cor i jo em deixaré trobar"*¹⁴.

Estic molt d'acord amb les paraules de S. Pau, de que entenem millor les coses quan els vents forts de la vida ens han bufetejat sense fer-nos perdre la fe: *"La tribulació engendra paciència; la paciència, virtut provada; la virtut provada, esperança. I l'esperança no enganya, perquè Déu, donant-nos l'Esperit Sant, ha vessat el seu Amor en els nostres cors"*¹⁵.

El document de Joan Pau II, ja citat, ens diu que en el sofriment hi ha continguda una particular crida a la virtut, que l'home ha de cultivar per la seva part¹⁶. Ens cal, doncs, respondre sovint i humilment:

*"Sant Déu. Sant Déu.
Sant Fort. Sant Fort.
Sant Immortal, tingueu pietat de nosaltres.
Sant Immortal, tingueu pietat de nosaltres"*

2 - Els nostres impropis o lamentacions.

*"Fins quan, Senyor, seguireu oblidant-me!. Fins quan m'amagareu la mirada!. Fins quan portaré dintre meu tants neguits, tantes penes nit i dia dins el cor!. Fins quan l'enemic s'alçarà triomfant!"*¹⁷.

¹² Carta Apostòlica "Salvifici doloris", 16 (Documents d'Església, nº 387, 1 d'abril de 1984, pp 385-438).

¹³ Is 1,16-17.

¹⁴ Jr 29,11-14.

¹⁵ Rm 5,3-5.

¹⁶ "Salvifici doloris", 23.

Trobem una llarga llista de situacions diversament doloroses per a l'ésser humà. Diguem-ne algunes. Potser sigui una bona teràpia el recordar-les davant del Senyor; no només com a protesta i lamentació (tenim tot el dret a fer-ho), sinó oferint-li el dolor que elles ens proporcionen: el perill de mort, la mort dels éssers estimats, la nostàlgia dels temps passats, la persecució i l'hostilitat de l'ambient, l'escarni i la burla envers el qui sofreix, la solitud i l'abandó, els remordiments de consciència, la dificultat de comprendre per què els dolents prosperen i triomfen i els justos sofreixen, la infidelitat i la ingratitude per part de familiars i amics, les desventures de les persones honestes, les enveges i calumnies, les humiliacions intencionades, la hipocresia com a norma social, la realitat que no pot ser millorada per culpa dels interessos d'aquells que volen perpetuar-se i ho aconsegueixen a costa del que sigui, el predomini dels valors econòmics sobre els humans... *"La nostra ànima n'està ben saturada, dels escarnis dels altius, del menyspreu dels insolents"*¹⁸.

El Magisteri de l'Església, afrontant aquest difícil tema, manifesta que els desequilibris que el món pateix estan en connexió amb un altre desequilibri més fonamental arrelat en el cor de l'home, on hi han molts elements que pugnen entre si, portats per les nostres limitacions, però també pels nostres anhels, i cridats a una vida superior¹⁹. Tots coneixem la nostra lluita interior per convertir-nos, per ser més fidels a Jesucrist. Tots experimentem també el sofriment perquè no ho aconseguim tal com voldríem. Per això, demanen a Déu que *"les lluites es calmin fraternalment, que l'odi sigui vençut per l'amor i que la venjança deixi pas al perdó"*²⁰. Ens diu el Senyor: *"Atureu-vos a mirar per on aneu; pregunteu quin és el bon camí. Seguiu-lo i trobareu repòs"*²¹.

El Divendres i el Dissabte Sant no toquen les campanes de les esglésies. Esperem amb respecte i silenci la resurrecció de Crist, el pas de les tenebres a la Llum. Cal meditar avui personalment i comunitàriament. I, sobretot, pregar. Preguem per la guarició de les nostres ferides, i per tots aquells que estan enfonsats pels dolors perquè no troben resposta al problema del mal en el món. *"És ben sabut que... s'arriba no sols a múltiples frustracions i conflictes en les relacions de l'home amb Déu, sinó que s'esdevé fins i tot que s'arriba a la negació de Déu mateix"*²².

Ajuda'ns, **Bon Jesús**, a veure clar les febleses i ferides del nostre cor. Paradoxalment, ens cal caure en la fosca per començar a veure la llum. *"Des de l'abisme us crido, Senyor. Escolteu el meu clam"*²³. A l'abisme hi trobem el Crist crucificat, que ens il·lumina el camí. Podem respondre: *"Son del Senyor l'amor fidel i la redempció generosa"*²⁴. Els 150 salms són el clam del poble i de cada persona que experimenta totes les situacions imaginables. Siguem positius i pensem que el sofriment conté en ell una singular provocació a la comunió i a la solidaritat. Segons Joan Pau II, *"Els homes que sofreixen esdevenen semblants ells amb ells a través de l'analogia de la situació, la prova del destí, o encara mitjançant la necessitat de comprensió i d'atencions, i potser sobretot mitjançant la persistent pregunta sobre el sentit d'aquesta situació"*²⁵. Això passa, per exemple, en els casos de calamitats naturals i en els conflictes socials. *"Almenys Vós, Senyor, no us allunyeu; força meva, cuiteu a defensar-me"*²⁶. El dolor ens fa més sensibles, més receptius, més preparats per a escoltar el clam del germà. Es diu que el plaer ens fa alegres, però superficials. El sofriment ens torna profunds i solidaris. Tenim dret a tocar les ferides dels altres, quan les nostres encara no estan cicatritzades.

La nostra lamentació més profunda surt quan ens sentim abandonats per Déu, quan no copsem el seu consol. *"Exclamo: És per això que sofreixo: la mà de l'Altíssim ja no actua*

¹⁷ Sl 12,2-3.

¹⁸ Sl 122,4.

¹⁹ cf Constitució pastoral "Gáudium et spes", 9-10.

²⁰ Pregària Eucarística de Reconciliació II.

²¹ Jr 6,16.

²² "Salvifici doloris", 9.

²³ Sl 129,1-2.

²⁴ Sl 129,7.

²⁵ "Salvifici doloris", 8.

²⁶ Sl 21,20.

com abans²⁷. Si caiem en la mediocritat o en la monotonia, qualsevol esforç ens espanta i cerquem consols exteriors. Però si comencem a vèncer-nos a nosaltres mateixos, caminem amb coratge pel camí de la creu. El consol diví ens és donat a fi que siguem més forts per superar les adversitats. Després ens ve la temptació perquè no caiguem en l'orgull. Però si contemplem l'abandó de Jesucrist a la Creu (*"Pare, confio el meu alè a les teves mans"*²⁸), podem obrir a Déu els nostres cors tancats, posant la nostra vida a les seves mans. *"No tinguis por, que jo sóc amb tu. No et neguitegis, que jo sóc el teu Déu. Jo et dono força i t'ajudo, et sostinc amb la meva mà bondadosa"*²⁹.

"¿Què més havia de fer per tu, que no hagi fet?".

"Sant Déu! Sant Déu!

Sant fort! Sant fort!

Sant Immortal, tingueu pietat de nosaltres!

Sant Immortal, tingueu pietat de nosaltres!"

3 - La força de la Creu.

Els "Cants Espirituals Negres" eren cantats pels esclaus d'origen africà. Per a ells, cantar la Passió de Jesús era un camí per mantenir la pròpia dignitat, sense rendir-se malgrat les opressions. La resurrecció de Jesús resplendia com una llum d'esperança. Si Jesús, el Fill de Déu, va patir semblant destí, el sofriment era un camí per apropar-se a aquest Jesús i experimentar la comunió amb Ell. Quan se sofreix junt a Crist, s'arriba tant a l'acceptació de totes les coses per amor com al creixement personal.

*"El poble que caminava en la fosca ha vist una gran llum"*³⁰. Nosaltres som aquest poble que troba en la creu i en la resurrecció de Crist una llum completament nova, que ens ajuda a obrir-nos camí a través de la densa foscor de les humiliacions, dels dubtes, de la por i de la persecució.... És molt suggeridora la imatge de la serp de coure penjada com una creu al desert de l'Èxode³¹: som guarits de les picades verinoses del dolor si mirem la creu en forma d'estendard. Rebel·lar-se contra la pròpia creu porta a la desesperació; acceptar-la, contemplant la Creu de Crist, porta a la vida. Diu Jesús: *"Així com Moisès va enlairar la serp en el desert, també el Fill de l'home ha de ser enlairat, perquè tots els qui creuen tinguin en Ell vida eterna"*³².

La pedagogia de Jesús costa de comprendre: pujant a la Creu ens està marcant unes exigències molt concretes i ens va revelant gradualment totes les nostres carències i necessitats. Jesús manifesta en la creu el seu amor i fidelitat, per això ens atreu el seu rostre desfigurat pel seu dolor solidari. Quan estimem som semblants a Crist: com un mirall que reflecteix el seu rostre radiant, transformat per l'amor. Quan estimem, som transformats. ¡Quin magnetisme, el de la Creu!. ¡Quina força, el testament de Crist a la Creu!³³: ens ensenya a perdonar, a confiar, a ser pacients, a pregar... Sant Pere ens ho recorda en un fragment de la seva primera Carta, convertit en himne de les Vespres dels diumenges de Quaresma: *Crist va patir per vosaltres: així us deixava un exemple perquè seguïu les seves petjades... Quan l'insultaven, no tornava l'insult; quan el turmentaven, no responia amb amenaces, sinó que confiava la seva causa al qui judica amb justícia... Ell, amb les seves ferides, ens curava"*³⁴.

Aquests reflexions només volen ser unes pinzellades de color. Cadascú de nosaltres ha de donar-li la forma per anar completar en nosaltres allò que encara ens falta. Leon Bloy,

²⁷ Sl 76,11.

²⁸ Lc 23,46.

²⁹ Is 41,10.

³⁰ Is 9,1.

³¹ Nm 21,4-9.

³² Jn 3,14-15.

³³ Lc 23,26-49.

³⁴ 1Pe 2,21-24.

escriptor catòlic francès, convertit del judaisme, va dir que l'home té llocs al seu cor que encara no existeixen, i entra en ells a través del sofriment, per tal que arribin a existir. És com un part dolorós. El sofriment pot doblegar-nos o enfonsar-nos. Però també ens descobreix les dimensions fosques del nostre interior per convertir-nos en les persones que Déu vol que siguem. Tot depèn del que siguem capaços de fer amb el dolor: si el tornem a Déu com una ofrena, Ell l'utilitzarà per fer grans coses en nosaltres i a través de nosaltres, perquè el sofriment és fèrtil; d'ell pot néixer una nova vida. Diguem interiorment: *“En Vós, (Senyor), tinc posada l'esperança”*³⁵.

Creiem en un Déu capaç de sofrir per l'home i amb l'home, un Déu que accepta de posar-se en joc al costat de la criatura. De una Teologia de la Creu passem a una Teologia de l'Esperança, centrada en la Pasqua i en la Resurrecció de Crist. Seguim Jesús el Senyor, que va acabar la vida essent un gran fracassat. El seu Amor ens allibera dels nostres fracassos. La seva resurrecció ens salva de la mort en vida per causa del pecat. La nostra col·laboració a un món millor la fem si participem dels seus sentiments. Ens cal, doncs, estimar amb un amor desinteressat i generós, fins a donar la vida abraçats a Jesucrist. Les persones som imperfectes, l'Església com a Institució també, i les veus profètiques acaben sent silenciades. Però l'amor ens empenyi a millorar el nostre món d'injustícies, de llàgrimes i de penes. El silenci provocador de Jesús durant la seva Passió i les seves paraules invitant a perdonar³⁶, han de ser el nostre programa de vida. Seguir Jesús no és fàcil, però Ell és el Camí que mena a la Vida. *“Jo, sabent que m'estimeu, tinc plena confiança. El meu cor s'alegra: ja em veig salvat i canto el Senyor pels seus favors”*³⁷.

En la primera part del Salm 21 veiem un orant acorralat pel dolor, dividit entre el dubte i l'esperança. El seu combat té força terapèutica, oscil·la entre l'angoixa fosca i la llum incipient, des de la soledat i l'abandó fins a la proximitat amb Déu i la solidaritat amb els homes. La pregària insistent ha aconseguit obrir-li un pont de connexió amb Déu. El salmista, en la segona part, ja està en condicions d'anunciar la salvació que ve de Déu. Com Jesús que, alliberat dels llaços de la mort, es presenta davant dels seus, -tancats al cenacle per por als jueus, i tancats els seus cors per la desesperació d'haver abandonat Jesús-, i els diu: *“Pau a vosaltres”*³⁸. Una altra vegada els va dir: *“Feu-vos deixebles meus, que sóc benèvol i humil de cor, i trobareu el repòs”*³⁹.

Acabem aquesta meditació amb confiança perquè el Senyor *“no ha mirat amb repugnància ni amb menyspreu el pobre desvalgut; no la privat de la seva mirada, i, quan cridava auxili, l'ha escoltat”*⁴⁰. Tenim tota la jornada per anar meditant “els impropis del Divendres Sant. Situem-nos tots nosaltres sota la Creu de Crist, com Maria. Podrem aprendre moltes coses escoltant-lo i contemplant-lo!. Presentem-li les nostres pròpies lamentacions i estiguem atents a les seves. Que el crit que surt del fons del nostre cor sigui un crit ple d'amor i de confiança, ben unit a “l'Exultet” de la nit de Pasqua, perquè podem experimentar que *“Déu ens dóna prova d'un amor fidel”*⁴¹. La llum esclatant del nou dia apaga les tenebres de la nit. El citat Salm 21 acaba amb un verset que hem de fer nostre, com una resposta personal i compromesa:

*“Serà per a Ell la vida que em dóna”*⁴².

Aquesta tarda, quan contemplem la Creu preguntem-nos interiorment: *“Com podria retornar al Senyor tot el bé que m'ha fet?”*⁴³. Responem oferint-li a Déu el que som i tenim: *“Serà per a Ell la vida que em dóna”*. Fem nostra una bella pregària del Beat Charles de Foucauld (1858-1916), monjo i ermità, que va escriure quan va confiar la seva vida en mans de Déu:

³⁵ Sl 24,21.

³⁶ Lc 23,34

³⁷ Sl 12,6.

³⁸ Jn 20,19-29

³⁹ Mt 11,29.

⁴⁰ Sl 21,25.

⁴¹ Sl 56,4.

⁴² Sl 21,30.

⁴³ Sl 114-115,12.

*“Pare!
Em poso a les vostres mans.
Feu de mi el que vulgueu.
Sigui el que sigui, us en dono gràcies.*

*Estic disposat a tot, ho accepto tot,
mentre es faci en mi i en totes les vostres criatures
la vostra voluntat.
No desitjo res més, Pare.*

*Us confio la meva ànima.
Us la dono amb l’amor de que sóc capaç,
perquè us estimo i necessito donar-me,
posar-me en les vostres mans sense mesura,
amb una infinita confiança
perquè Vós sou el meu Pare”.*

Els impropèris són uns textos inspirats en l'Antic Testament, que es canten davant la creu, el Divendres Sant, en la celebració de la passió del Senyor. Posats en llavis de Jesús, són l'expressió del dolor del just sofrent que ens qüestiona a tots i ens toca a l'arrel del cor. Cantats per un petit cor, el poble hi respon amb el cant solemne del trisagi, «Sant Déu, Sant Fort, Sant Immortal», primer en grec, tal com feia la primera església romana, i després en català. Aquesta aclamació, cantada tres vegades davant el crucificat, és la confessió agosarada de la nostra fe trinitària. En efecte, com una nova bardissa ardent, la creu és icona del Déu Trinitat per als cristians. Com explica el teòleg Urs von Batsar, a la creu, quan Jesús mor, es produeix el màxim distanciament entre el Pare i el Fill. De la consumació d'aquest distanciament en brolla el Sant Esperit de la vida, que Jesús, morint, lliura al Pare i a la humanitat.

A continuació presentem el text complet dels impropèris. La segona part, amb la repostada «Poble meu, què t'he fet, en què t'he entristit, respon-me», la litúrgia cistercenca normalment l'omet.

I

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!

Jo et vaig treure de la terra d'Egipte,
i tu has preparat una creu al teu Salvador.

***Hágios o Theós! Hágios ischyrós!
Hágios Athánatos, eléison himás.
Sant Déu! Sant Fort! Sant Immortal, tingueu pietat de nosaltres!***

Jo et vaig conduir quaranta anys pel desert,
et vaig nodrir amb manà
i et vaig introduir en una terra excel·lent,
i tu has preparat una creu al teu Salvador.

***Hágios o Theós! Hágios ischyrós!
Hágios Athánatos, eléison himás.
Sant Déu! Sant Fort! Sant Immortal, tingueu pietat de nosaltres!***

Què més havia de fer per tu, que no hagi fet?
Et vaig plantar com vinya escollida, bellíssima,
i tu te m'has tornat del tot amarga;
m'has donat a beure vinagre en la meua set,
i amb la llança has obert el costat del teu Salvador.

***Hágios o Theós! Hágios ischyrós!
Hágios Athánatos, eléison himás.
Sant Déu! Sant Fort! Sant Immortal, tingueu pietat de nosaltres!***

II

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!

Jo per tu vaig assotar l'Egipte,
fent morir els seus primogènits;
i tu m'has lliurat després d'assotar-me.

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!

Jo et vaig treure d'Egipte
i vaig enfonsar el Faraó en el Mar Roig,
i tu m'has lliurat als grans sacerdots.

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!

Jo vaig obrir davant teu el mar,
i tu amb la llança has obert el meu costat.

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!

Jo vaig caminar davant teu en una columna de núvol,
i tu m'has conduït al pretori de Pilat.

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!

Jo al desert et vaig nodrir amb manà,
i tu m'has pegat bufetades i assots.

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!

Jo et vaig donar per beure aigua saludable d'una roca,
i tu m'has donat fel i vinagre.

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!

Jo per tu vaig ferir els reis cananeus,
i tu has ferit el meu cap amb una canya.

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!

Jo et vaig donar ceptre reial,
i tu has cenyit el meu cap amb corona d'espines.

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!

Jo et vaig elevar amb tot el meu poder,
i tu m'has suspès al patíbul de la creu.

Poble meu, què t'he fet? En què t'he entristit? Respon-me!